

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la respingerea recursului declarat de Primarul mun. Comrat,

în cauza de contencios administrativ la cererea depusă de Vasilisa Nicolaeva
privind intentarea procedurii de executare silită a hotărârii judecătorești,

împotriva încheierii din 2 decembrie 2024 a Curții de Apel Comrat,

*(Dosarul nr. 3r-17/25
NR. PIGD 2-21163581-01-3r-17012025)*

Caracterul executoriu al hotărârilor judecătorești, emise în privința persoanelor juridice de drept public și obligația părților de a executa hotărârea judecătorească în ordinea contenciosului administrativ și de a informa instanța despre măsurile de executare silită întreprinse în termenul acordat, întru evitarea aplicării amenzii stipulate de art. 254 din Codul administrativ.

Curtea de Apel Comrat, jud. A. Mironov, Ș. Starciuc, D. Fujenco,

5 martie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa participanților la proces recursul declarat de Primarul mun. Comrat,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Diana Stănilă,

Ion Malanciuc, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 23 septembrie 2024, Vasilisa Nicolaeva a depus la Curtea de Apel Comrat, cerere privind intentarea procedurii de executare silită a hotărârii Judecătoriei Comrat, sediul central din 26 aprilie 2022.

2. Prin încheierea din 7 octombrie 2024 a Curții de Apel Comrat a fost intentată procedura de executare silită a hotărârii Judecătoriei Comrat, sediul central din 26 aprilie 2022, adoptată în cauza civilă la acțiunea în contencios administrativ înaintată de Vasilisa Nicolaeva împotriva Consiliului municipal Comrat, Primarului mun. Comrat, terț „Agenția Servicii Publice” privind constatarea ilegalității refuzului Primarului mun. Comrat nr.02/1-18-4030 din 21.10.2021 și obligarea acestuia să prezinte actele solicitate. S-a înștiințat pârâtul Primarul mun. Comrat despre obligarea de a executa hotărârea Judecătoriei Comrat, sediul central din 26 aprilie 2022.

3. La 25 octombrie 2024, în cadrul Curții de Apel Comrat a parvenit răspunsul Primarului mun. Comrat nr. 02/1-29-3325 din 25.10.2024 la înștiințarea indicată, în care se comunică faptul că doamnei Vasilisa Nicolaeva i s-a expediat răspunsul cu numărul de ieșire 02/1-18-2038 din 17.07.2024 cu privire la inexistența acestor acte la Primăria mun. Comrat și a fost anexat răspunsul expediat în adresa Vasilisei Nicolaeva, din care rezultă că la Primăria mun. Comrat nu există actele permise pentru construcția obiectului comercial în mun. Comrat, str. Pobeda, nr. 73 pe terenul cu n.c. 9601214.047 pe numele Vladimir Patraman, în legătură cu faptul că administrația precedentă a Primăriei mun. Comrat nu a transmis arhiva în întregime.

4. La 31 octombrie 2024, Curtea de Apel Comrat a expediat repetat înștiințarea nr. 3ex-5/2024, nr. 2-21163581-06-3ex-23092024-1 în adresa Primarului mun. Comrat, în care i-a comunicat despre obligația de a executa hotărârea Judecătoriei Comrat, sediul central din 26 aprilie 2022, emisă în cauza civilă la acțiunea în contencios administrativ depusă de Vasilisa Nicolaeva împotriva Consiliului Municipal Comrat, Primarului mun. Comrat, terț „Agenția Servicii Publice” privind constatarea ilegalității refuzului Primarului mun. Comrat nr.02/1-18-4030 din 21.10.2021 și obligarea acestuia să prezinte actele solicitate. S-a acordat

Primarului mun. Comrat termen suplimentar pentru executarea benevolă a documentului executoriu, până la 05 noiembrie 2024. S-a atenționat pîrîtul că dacă la expirarea termenului acordat documentul executoriu nu va fi executat, instanța va dispune aplicarea măsurilor coercitive, prevăzute de art.254-256 din Codul administrativ.

5. Prin încheierea din 2 decembrie 2024 a Curții de Apel Comrat, s-a aplicat pîrîtului Primarul mun. Comrat amendă în mărime de 500 unități convenționale, ceea ce constituie 25 000 de lei, pentru neexecutarea hotărârii din 26 aprilie 2022 a Judecătoriei Comrat, sediul central. S-a acordat în mod repetat timp Primarului mun. Comrat pentru executarea hotărârii Judecătoriei Comrat, sediul central din 26 aprilie 2022, și anume termenul de 10 zile de la data recepționării copiei prezentei încheieri. S-a explicat Primarului mun. Comrat că, în conformitate cu prevederile art. 254 din Codul administrativ al Republicii Moldova, în cazul neexecutării obligației din titlu executoriu, amenda de constrângere poate fi stabilită repetat și încasată.

6. La 6 decembrie 2024, Primarul mun. Comrat a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 2 decembrie 2024 a Curții de Apel Comrat, solicitând casarea acesteia ca fiind ilegală (f.d. 42-43).

7. În opinia recurentului, instanța de apel a examinat superficial circumstanțele cauzei, nu a intrat în esența litigiului, precum și a stabilit un termen nerezonabil pentru executarea notificării.

8. La 17 ianuarie 2025, în adresa Vasilisei Nicolaeva a fost expediată copia recursului depus de Primarul mun. Comrat.

9. Până la data stabilită pentru examinarea cererii de recurs depusă de Primarul mun. Comrat, intimata nu a depus referință, în care să-și expună opinia asupra recursului.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

10. Art. 181 alin. (1) din Codul administrativ:

„(1) Dacă o acțiune poate fi realizată doar de debitorul executării și nu este realizată benevol, atunci acesta poate fi determinat să realizeze acțiunea prin amendă de constrângere. În cazul acțiunilor substituibile poate fi stabilită o amendă de constrângere atunci cînd realizarea prin substituire nu promite succes sau debitorul executării nu este în stare să suporte cheltuielile care rezultă din realizarea acțiunii de către un terț.”

11. Art. 185 alin. (1), (3) și (4) din Codul administrativ:

„(1) Înainte ca măsurile coercitive să fie aplicate față de debitor, acesta este somat despre posibilitatea utilizării măsurilor coercitive. În somație se stabilește un termen rezonabil pentru executare. Stabilirea termenului nu este necesară dacă urmează să fie impusă o tolerare a acțiunii sau o inacțiune.

(3) În somație se indică măsura coercitivă care se intenționează a fi aplicată. Dacă are loc o somare cu mai multe măsuri coercitive, atunci în ea se indică ordinea în care acestea urmează să fie aplicate. Dacă se face somarea cu aplicarea măsurii de realizare prin substituție, atunci în prealabil se apreciază costurile preliminare, iar în somație se indică suma concretă a acestora. În cazul somării cu o amendă, se indică mărimea amenzii. În cazul somării cu o amendă pentru impunerea unei obligații de inacțiune, suplimentar se indică asupra faptului că pentru fiecare caz de neexecutare va fi scdentă o amendă.

(4) Somația scrisă se notifică.”

12. Art. 186 alin. (1) din Codul administrativ:

„(1) Măsurile coercitive se aplică în conformitate cu somația făcută.”

13. Art. 243 alin. (1) lit. b) și alin. (2) din Codul administrativ:

„(1) Examinînd recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii:

b) respinge recursul;

(2) Instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.”

14. Art. 249 alin.(1)-(4) din Codul administrativ:

„(1) Hotărârile judecătorești și alte titluri executorii se execută conform prevederilor prezentului capitol.

(2) Pentru executarea hotărârilor judecătorești și a tranzacțiilor judiciare de împăcare sînt competente instanțele de apel.

(3) Executarea este inițiată printr-o cerere a creditorului executării. Deciziile în procedura de executare se emit prin încheiere, care poate fi contestată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 3 zile.

(4) Prevederile art.174 se aplică corespunzător.”

15. Art. 250 lit. a)-c) al Codului administrativ:

„Titluri executorii sînt:

a) hotărârile judecătorești executorii;

b) încheierile judecătorești executorii conform art.214 și 215; și

c) tranzacțiile de împăcare conform art.217.”

16. Art. 251 alin. (1) din Codul administrativ:

„(1) Hotărârile judecătorești sînt executorii după expirarea termenului de apel.”

17. Art. 253 alin. (1), (3) și (4) al Codului administrativ:

„(1) Pentru impunerea acțiunilor, a tolerărilor sau a inacțiunilor în privința persoanelor juridice de drept public sînt aplicabile măsurile coercitive conform art.254-256.

(3) Înaintea desfășurării executării, conducătorul persoanei juridice de drept public este informat în scris despre intenția de executare. Această prevedere nu se aplică în cazul executării ordonanțelor provizorii și în alte cazuri urgente.

(4) Scrisoarea de informare trebuie să indice asupra măsurii de executare care se intenționează și să stabilească un termen pentru îndeplinirea benevolă a obligațiilor de executat. Acest termen nu poate depăși 30 de zile.”

18. Art. 254 din Codul administrativ:

„Dacă o persoană juridică de drept public nu își îndeplinește obligația din titlul executoriu, instanța de apel poate stabili și încasa în privința ei sau a conducătorului ei o amendă de constrângere în mărime de la 100 la 20000 de unități convenționale. Stabilirea și încasarea amenzii de constrângere pot fi repetate.”

19. Art. 110 din Codul de procedură civilă:

„Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.”

20. Art.112 alin.(1), (3)-(4) din Codul de procedură civilă:

„(1) Termenul stabilit în săptămâni, luni sau o perioadă care cuprinde mai multe luni (ani, semestre, trimestre) expiră, în cazul prevăzut la art.111 alin.(3), în acea zi a ultimei săptămâni sau ultimei luni care, prin denumirea sau numărul ei, corespunde zilei în care a survenit evenimentul sau momentul în timp respectiv, iar în cazul prevăzut la art.111 alin.(4), acesta expiră în acea zi a ultimei săptămâni sau ultimei luni care precedă ziua în care, prin denumirea sau numărul ei, corespunde zilei în care a început să curgă termenul.

(3) Actul de procedură pentru care este stabilit un termen poate fi îndeplinit pînă la ora 24 a ultimei zile din termen. Dacă cererile de apel sau de recurs, documentele sau sumele bănești au fost predate la oficiul poștal sau la telegraf, sau prin alte mijloace de comunicație înainte de ora 24 din ultima zi a termenului, actul de procedură se consideră îndeplinit în termen.

(4) Dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.”

21. Art. 113 din Codul de procedură civilă:

„Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.”

22. Art.120 din Constituția Republicii Moldova, stipulează că:

„Este obligatorie respectarea sentințelor și a altor hotărâri definitive ale instanțelor judecătorești, precum și colaborarea solicitată de acestea în timpul procesului, al executării sentințelor și a altor hotărâri judecătorești definitive.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

23. Referitor la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că Primarul mun. Comrat s-a conformat dispozițiilor art.249 alin.(3) al Codului administrativ, indicat la pct.14, și a depus în termen recursul la data de 6 decembrie 2024, în condițiile în care a recepționat copia încheierii din 2 decembrie 2024 a Curții de Apel Comrat la 6 decembrie 2024 (f.d. 42-43).

24. Studiind materialele dosarului, precum și argumentele recurentului invocate în cererea de recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins din următoarele motive.

25. Din materialele cauzei rezultă că, prin hotărârea din 26 aprilie 2022 a Judecătoriei Comrat, sediul central, s-a admis parțial acțiunea înaintată de Nicolaeva Vasilisa.

S-a constatat ilegalitatea refuzului Primarului mun. Comrat să prezinte Vasilisei Nicolaeva copiile actelor în baza cărora lui Patraman Vladimir i-a fost permisă autorizarea de proiectare și construcție a obiectului comercial pe adresa: mun. Comrat, str. Victoriei nr. 73 la lotul de teren cu nr. cadastral 9601214.047 solicitate de către Nicolaeva Vasilisa în baza sesizării scrise din 24 septembrie 2021 (cu nr. de intrare H-2293 din 27 septembrie 2021).

S-a obligat Primarul mun. Comrat să prezinte Vasilisei Nicolaeva copiile actelor autentificate în ordinea stabilită de lege, în baza cărora lui Patraman Vladimir s-a permis proiectarea și construirea obiectului comercial de pe adresa mun. Comrat, str. Victoriei nr. 73 pe lotul de teren cu nr. cadastral 9601214.047, solicitate de către Nicolaeva Vasilisa în baza sesizării scrise din 24 septembrie 2021 (cu nr. de intrare H-2293 din 27 septembrie 2021).

În rest, acțiunea în contencios administrativ depusă de Nicolaeva Vasilisa împotriva Consiliului municipal Comrat și Primarului mun. Comrat a fost respinsă.

26. Prin decizia din 1 decembrie 2022 a Curții de Apel Comrat, s-a respins apelul depus de Primarul mun. Comrat, S. Anastasov, împotriva hotărârii din 26 aprilie 2022 a Judecătoriei Comrat, sediul central.

27. Prin decizia din 6 martie 2024 a Curții Supreme de Justiție, s-a respins recursul depus de Primarul mun. Comrat, S. Anastasov, împotriva deciziei 1 decembrie 2022 a Curții de Apel Comrat.

28. Prin cererea din 17 mai 2024, Vasilisa Nicolaeva, în temeiul hotărârii din 26 aprilie 2022 a Judecătoriei Comrat, sediul central, menținută de instanțele ierarhic superioare, a solicitat Primarului mun. Comrat eliberarea copiilor actelor autentificate în ordinea stabilită de lege, în baza cărora lui Vladimir Patraman s-a permis proiectarea și construirea obiectului comercial de pe adresa mun. Comrat, str. Victoriei nr. 73 pe lotul de teren cu nr. cadastral 9601214.047.

29. Prin răspunsul nr.02/1-18-2038 din 17 iulie 2024, Primarul mun. Comrat i-a comunicat Vasilisei Nicolaeva despre inexistența acestor acte la Primăria mun. Comrat, în legătură cu faptul că administrația precedentă a Primăriei mun. Comrat nu a transmis arhiva în întregime.

30. La 23 septembrie 2024, Vasilisa Nicolaeva a depus prezenta cerere, prin care a solicitat intentarea procedurii de executare silită a hotărârii din 26 aprilie 2022 a Judecătoriei Comrat, sediul central (f.d.1).

31. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând legalitatea actului judecătoresc contestat, prin prisma cadrului legal enunțat, a concluziilor indicate de instanța ierarhic inferioară și a argumentelor invocate de recurent, precum și reieșind din materialele cauzei, conchide că Curtea de Apel Comrat întemeiat a aplicat Primarului mun. Comrat amendă în mărime de 500 unități

convenționale, pentru neexecutarea hotărârii din 26 aprilie 2022 a Judecătorei Comrat, sediul central.

32. Or, Primarul mun. Comrat, deși a avut la dispoziție termen de la 7 octombrie 2023, când a fost notificat despre adresarea de către Vasilisa Nicolaeva cu cerere privind inițierea procedurii de executare silită a documentului executoriu, prelungit până la 5 noiembrie 2024, data la care a expirat termenul acordat de la ultima notificare recepționată, nu a întreprins suficiente măsuri pentru executarea benevolă a hotărârii din 26 aprilie 2022 a Judecătorei Comrat, sediul central și a înștiințării instanței de executare despre măsurile întreprinse în acest sens.

33. Aici, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că termenul acordat pîrîtului de instanța de executare, pentru executarea benevolă a hotărârii din 26 aprilie 2022 a Judecătorei Comrat, sediul central a început să curgă din momentul recepționării de către Primarul mun. Comrat a notificării din 7 octombrie 2024 a Curții de Apel Comrat și a expirat la 5 noiembrie 2024.

34. Astfel, în perioada acordată de la 7 octombrie 2024 - 5 noiembrie 2024, dar nici până la emiterea încheierii din 2 decembrie 2024 de către Curtea de Apel Comrat, care face obiectul prezentului recurs, Primarul mun. Comrat nu a notificat instanța de executare despre executarea actelor executorii, cu prezentarea probelor confirmative în acest sens, or, asemenea înscrisuri la dosar lipsesc.

35. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că Statul, atunci când apare în calitate de debitor, trebuie să execute hotărârile judecătorești irevocabile necondiționat și într-un termen rezonabil, în caz contrar sancțiunile procedurale îi sunt opozabile în plină măsură. Respectiv, autoritățile statului trebuie să întreprindă măsurile de executare și să înștiințeze în termen instanța de executare despre măsurile întreprinse.

36. Or, la caz, materialele dosarului atestă că, contrar dispozițiilor art.112 alin.(3)-(4) din Codul de procedură civilă, actele solicitate a fi expediate nu au fost expediate în adresa Curții de Apel Comrat, cel puțin pînă la emiterea încheierii din 2 decembrie 2024 de către Curtea de Apel Comrat, care face obiectul prezentului recurs.

37. Astfel, instanța de recurs atestă că măsurile întreprinse de către instanța de executare, prin aplicarea Primarului mun. Comrat a unei amenzi judiciare în mărime de 500 unități convenționale, pentru ignorarea obligației de a executa hotărârea judecătorească și a înștiința în termen instanța de executare despre măsurile întreprinse în acest sens, sunt întemeiate, legale și absolut corecte.

38. Subsidiar, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă cu titlu de principiu că, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, dreptul la un proces echitabil ar fi iluzoriu dacă ordinea juridică a unui stat ar permite ca o hotărâre judecătorească definitivă și obligatorie să rămână inoperantă, în detrimentul unei părți a procesului (Immobiliare Saffi v. Italia, 28 iulie 1999, §63; Șandor v. România, 24 martie 2005, § 23). De asemenea, dreptul la executarea unei hotărâri, face parte integrantă din „dreptul la o instanță” (Hornsby împotriva Greciei, pct.40; Scordino împotriva Italiei (nr.1) (MC), pct.196). În caz contrar, garanțiile art.6§1 din Convenție ar fi lipsite de orice efect util (Bourdov împotriva Rusiei, pct.34 și 37).

39. Așadar, din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea contestată este întemeiată și legală, iar instanța de recurs o verifică sub aspect de legalitate la momentul emiterii ei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea din 02 decembrie 2024 a Curții de Apel Comrat.

40. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge recursul depus de Primarul mun. Comrat împotriva încheierii din 2 decembrie 2024 a Curții de Apel Comrat.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc